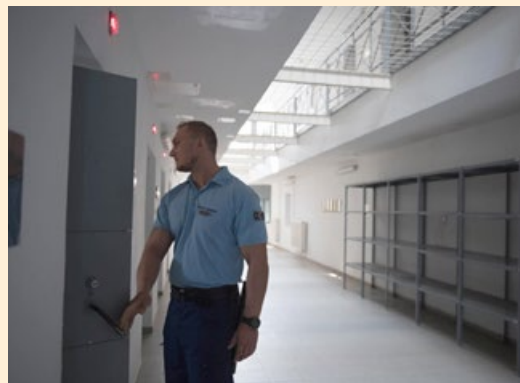

Fogvatartás és biztonság

FOGVATARTOTTI LÉTSZÁM, ELHELYEZÉS

A fogvatartottak létszámát a korábbi években is tapasztalt belső átrendeződés mellett egy erőteljes csökkenő tendencia jellemezte. A 2018. december 31-i 16 303 fős létszám az értékelt időszakban jelentős mértékű, 1 040 fős mérséklődést jelent (ez 2017. december 31-én 17 343 fő volt). A létszám csökkenése és a férőhelybővítés eredményeképpen az intézeti telítettség az év utolsó napján 113% volt, amely jelentős csökkenés az előző év záró adataihoz képest.

A férőhelyek 1,6%-os bővítése és a fogvatartottak számának 3,7%-os csökkenése okán az intézetek telítettsége 7 százalékponttal csökkent az előző évhez viszonyítva, és már 21 százalékponttal alacsonyabb a korábbi, növekedési tendencia csúcspontjához képest.

Csökkenő fogvatartotti létszám és intézeti telítettség

Az év jelentős feladata és eredménye volt a profiltisztítási program végrehajtása, amely elsődlegesen a zárt rezsimű bv. intézeteket érintette. A program keretében 556 fogvatartott célzott át-csoportosítása történt meg.

A jogerősen elítéltek létszáma december 31-én 13 038 fő volt, ami 352 fő, 2,6%-os csökkenés az előző évhez viszonyítva. Az elítéltek csoportjában továbbra is a börtön végrehajtási fokozat képviseli a legnagyobb arányt, a jogerős szabadságvesztést töltők 54%-a (7 052 fő) ide sorolható. A fegyház végrehajtási fokozatú elítéltek száma december 31-én 4 727 fő volt, így az elítéltek 36%-a tartozott a legsúlyosabb végrehajtási kategóriába. Fontos kiemelni, hogy az általános létszámcsökkentés ellenére 2018-ban 17 fővel emelkedett a fegyház fokozatú elítéltek létszáma. A fogház fokozatba tartozók létszáma csökkent, a pénzbüntetés és a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztéseket is figyelembe véve 1 103 fő, mellyel az elítéltek között 8%-os arányt képviselnek.

FOGVATARTOTTAK MEGOSZLÁSA 2018. DECEMBER 31-ÉN

Az elzárást töltők létszáma az elmúlt 2-3 évben folyamatosan magas volt, 2018. december 31-én 392 fő töltött szabadságelvonást ebben a fokozatban. Az év egészét nézve átlagos létszámuk ugyanakkor ennél jelentősen magasabb, 481 fő volt.

A kényszergyógykezelték létszáma az év utolsó napján 179 fő volt, amely 6 fős, negatív irányú eltérést jelent az előző év, hasonló adatához viszonyítva. A kényszergyógykezelték elhelyezése folyamatosan biztosított az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetben.

Tovább csökkent a fiatalok aránya a teljes fogvatartotti populáción belül. 2018. december

31-én csupán 201 fő (1,2%) töltött letartóztatást vagy szabadságvesztést fiatalok végrehajtási fokozatban.

A női fogvatartottak létszáma december 31-én 1 207 fő volt, amely 69 fős csökkenést mutat. Ez az arány megfelel a teljes fogvatartotti populációs aránynak.

A nem magyar állampolgárságú fogvatartottak létszáma 108 fővel csökkent, 2018. december 31-én 753 fő (a teljes fogvatartotti állomány 4,6%-a) tartozott ebbe a csoportba.

A FOGVATARTÁS BIZTONSÁGÁT ERŐSÍTŐ ÚJ SZABÁLYOZÁSOK

A BvOP kiemelt hangsúlyt fektet a rend, a fegyelem és a biztonság érdekében olyan intézkedések fogantatosítására, amelyek a tiltott tárgyak bejutásának megelőzésére és a már bejuttottak

felderítésére irányulnak. Az intézkedések kiterjednek a körlet- és zárkarend országosan egységes kialakítására, a fogvatartottak birtokában tartható tárgyak körének korlátozására, ezzel összefüggésben az indokolatlan felhalmozások megelőzésére. A fogvatartottak fegyelmének növelése érdekében meghatározásra került a mozgási útvonaluk bv. szerven belüli felfestése,

Erősödő szabálykövetés

amely során a fogvatartottak kontrollált mozgásának biztosítása érdekében a biztonsági zónák, valamint a mozgással járó napirendi pontokhoz tartozó vonulási útvonalak kerültek kialakításra. Az egységes körlet- és zárkarend, valamint a mozgási útvonalak kijelölésének előnye, hogy növeli az átlátható, ellenőrizhető, biztonságos őrzést erősítő tevékenységet, ezzel is megkönnyítve a személyi állomány munkáját.

A Büntetés-végrehajtás Szervezete két alkalommal országos szintű összehangolt biztonsági vizsgálatot hajtott végre 2018-ban, melyek során a Készenléti Rendőrség és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal munkatársainak támogatásával jelentésköteles tárgyak, azon belül engedély nélküli

15

mobiltelefonok, valamint biztonságra veszélyes tárgyak előtalálására került sor.

Az általános zárka- és körletrend országosan egységes gyakorlatának kialakításával kapcsolatos elvárások minden bv. intézet számára meghatározásra kerültek.

TILTOTT TÁRGYAK BEJUTÁSA

A kábítószergyanús anyagokkal kapcsolatos esetszámok 2018-ban az előző évhez képest csökkenő tendenciát mutattak. 2017-ben 280 esetben, 2018-ban pedig 253 esetben került előtalálásra ilyen jellegű tiltott tárgy, amelyeket az esetek túlnyomó többségében a fogvatartottakhoz való eljuttatást megelőzően találtak meg a személyi állomány tagjai. A csökkenések egyértelműen bizonyítják a tiltott tárgyak bv. intézetbe történő bekerülésének megakadályozása érdekében bevezetett intézkedések hatékonyságát.

9 Hatékony intézkedések a tiltott tárgyak bv. intézetbe történő bekerülésének megakadályozása érdekében.

A fogvatartottakhoz eljutott tiltott tárgyak vonatkozásában megállapítható, hogy amíg 2017-ben az előtalált mobiltelefon készülékekből 884-et találtak elő a fogvatartotthoz történő eljuttatást megelőzően, addig 2018-ban 1039 darab került felderítésre a fogvatartotthoz történő eljutás előtt.

SZÁLLÍTÁSI FELADATOK

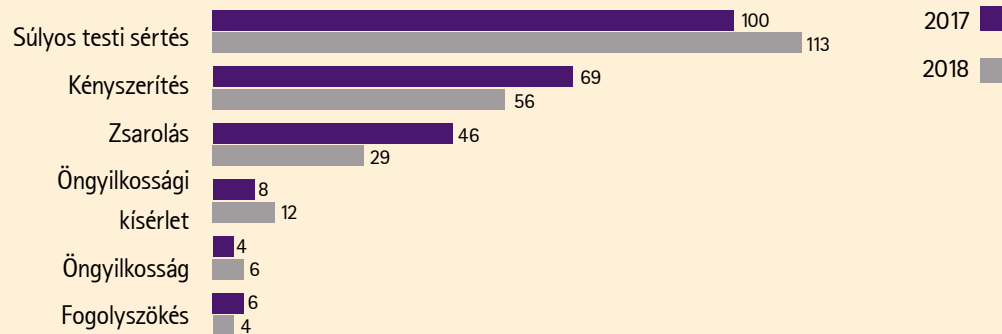
Az intézeten kívüli mozgatási feladatok az előző évekhez képest csökkentek. A szállítások száma 2017-ben 70 027, 2018-ban 63 627, a különböző előállítások száma 2017-ben 62 248, 2018-ban 55 823 eset volt.

TECHNIKAI FEJLESZTÉSEK, KUTYÁS SZOLGÁLAT

Bevezetésre került az egységes tájékoztatási rendszer is, ami a bv. szervek beléptető pontjainál elhelyezett televíziókészülékeken valósul meg egy központilag elkészített és alkalmazott információs diasorral a belépni szándékozó személyek megfelelő tájékoztatása érdekében, illetve a tárgykörre vonatkozó rövidfilmmel is, amely a belépés szabályos végrehajtását mutatja be.

Kiemelt hangsúly a rendre, a fegyelemre és a biztonságra

A FOGVATARTOTTAKKAL KAPCSOLATOS ESEMÉNYEK (ESET)

A kölyökkutyák képzése folytatódott, nevelésük meghatározott program keretében történt, központi irányítás mellett, melynek helye a Tököli Országos Bv. Intézet. A megelőző év kedvező tapasztalatai alapján a kábítószer-kereső tanfolyamot – melynek ideje 4 hónap – a bv. intézetek igényei alapján a szakirányítás elindította.

Szolgálati kutyát számos feladat során lehet alkalmazni a Bv. Szervezetnél, így feladatuk lehet: objektumórzés, járőrözés, biztosítási feladatok ellátása, nyomkövetés, kereső munka, valamint alkalmazhatóak kényszerítő eszközként.

Folyamatos
képzés,
hatékony
felderítés

FOGVATARTOTTI KÉRELMEK, ELŐTERJESZTÉSEK

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (a továbbiakban: AJBH) 28 panaszt (2017: 49) továbbított a BvOP felé vélt alapjogi sérelem kivizsgálása céljából. A vizsgálatok legfőképpen az egészséghez, a tisztességes eljáráshoz, a jogbiztonsághoz és az adatvédelemhez fűződő alapvető jogok tekintetében kerültek elrendelésre. A lefolytatott vizsgálatok eredményeképpen az AJBH 20 esetben alapjogi sérelem megállapítása nélkül zárta le a panaszt, 3 ügyben rendelkező levél megküldésére került sor az érintett bv. intézetek részére. Az alapjogi sérelem kapcsán megtett intézkedéseket

2018-ban is cél volt az ismeretek átadásán túlmenően a szabadulást követő munkaerőpiaci reintegráció elősegítése, valamint a visszaesési arányszámok csökkentése.

az AJBH valamennyi esetben elfogadta. A fennmaradó 5 ügyben a kivizsgálás a kézirat leadásakor még folyamatban volt.

Az Európai Tanács Kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésére alakult Európai Bizottsága (a továbbiakban: CPT) 2018. november 20. és 29. közötti időszakban tett látogatást Magyarországon 5 bv. intézetben. A CPT a látogatások során a fogvatartás és az elhelyezési körülmények, a személyi-tárgyi feltételek, a bánásmód, továbbá a telítettség vizsgálatára fókuszált, amelyek megállapításairól javaslatokat fogalmazott meg a záró egyeztetésen, a tapasztalataik összességében pozitívak voltak.

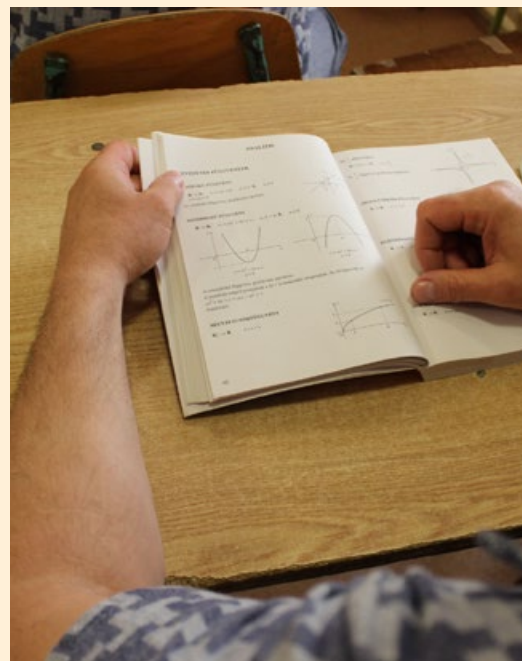
Oktatás,
szakmaképzés

FOGVATARTOTTAK OKTATÁSA ÉS KÉPZÉSE

A fogvatartottak eredményes társadalmi reintegrációjának egyik eleme az oktatás biztosítása és a piacképes szakképzések megszervezése. Az e területen végzett tevékenység legfőbb célja az ismeretek átadásán túlmenően a szabadulást követő munkavállalás elősegítése, valamint a visszaesési arányszámok csökkentése volt.

Országosan 25 bv. intézetben folyik fogvatartottak általános iskolai, középiskolai és felsőfokú oktatása vagy szakmaképzése. A 2018/19-es oktatási tanévben 3 022 fő beiskolázása történt meg, amely a 2017. év adataihoz képest 2,7%-os emelkedést mutat. Egyre több fogvatartott vállalja a szakképzésbe való csatlakozás vagy oktatásban történő részvétel lehetőségét munkavégzés mellett. A vizsgált évben 768 fő fogvatartott vett részt oktatásban munkavégzés mellett.

A FOGVATARTOTTI CSOMAGKÜLDÉS ÉS -FOGADÁS MEGVÁLTOZOTT RENDSZERE

Az elmúlt évtized tapasztalatai alapján szükség volt jogalkotói szinten is újraértelmezni egyes kapcsolattartási formákat és azok átültetését a gyakorlatba. Erre tekintettel a Bv. Kódex és végrehajtási rendelete 2018. július 1-jei hatállyal módosult, a fogvatartottak kapcsolattartását a csomag fogadása tekintetében deregulálta.

A megváltozott jogszabályi környezethez igazítva a fogvatartott kapcsolattartója részére kontrollált módon valósul meg a csomagküldés. Az új szabályozás szerint a kapcsolattartók számára biztosítottá vált a látogatás során vagy a webes felületen történő csomagrendelés lehetősége.

A webshop bevezetéséhez a kiétkező bolti rendszer átalakítása megtörtént. Ennek megfelelően létrejött az a webes felület, amelyen keresztül a kapcsolattartók csomagot (pl. tartós élelmiszer, tisztálkodási szereket) rendelhetnek a fogvatartottak részére. A csomagküldési rendszer biztosítja a fogvatartottak és a kapcsolattartók számára a kiétkező boltok áru kínálatából összeállítható csomagokat.

EFOP-1.3.3-16. „FOGVATARTOTTAK REINTEGRÁCIÓJA” CÍMŰ PROJEKT

Az EFOP-1.3.3-16-2016-00001 azonosító számú projekt kiemelt szerepet tölt be mind a fogvatartottak, hozzátartozóik, valamint a szabadult elítéltek társadalmi reintegrációjában.

2018-ban 2,065 fő (összesen 2,832 fő) fogvatartott és 627 hozzátartozó részére egyéni fejlesztési terv készült. A kompetenciafejlesztő foglalkozást 531 fő fogvatartott végezte el. Összesen 54 jótételei program került lebonyolításra, amelyből 11 sajtónyilvános esemény volt.

Három helyszínen kezdték meg működésüket közösségi foglalkoztatók a helyi bv. intézetek háttérintézményeként: Debrecenben, Szolnokon és Nyíregyházán. A közösségi foglalkoztató célja a szabadult, a reintegrációs őrizetben lévő és társadalmi kötődés programba helyezett elítéltek és hozzátartozóik személyiségének és kompetenciáinak fejlesztése, munkaerőpiaci készségeik és lehetőségeik támogatása, részükre szabadidős programok

szervezése, lakhatásuk elősegítése, valamint különböző jótéteti programok és a bv. bírók által, a pártfogó felügyelet alatt állók részére előírt külön magatartási szabályok teljesíthetőségének megeremtése.

A tanodaszerű szolgáltatások a fiatalok fogvatartottak tudatos életpálya-építés támogatásában és a készségfejlesztésben kapnak szerepet. Céljuk az iskolai karrierrel és a családi élettel kapcsolatos döntési helyzetek támogatása, életpálya-építés segítése. Három helyszínen működik: a Bács-Kiskun Megyei Bv. Intézetben, a Baranya Megyei Bv. Intézetben és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bv. Intézetben.

Az EFOP-1.3.3-16. pályázati projekt kiemelt jelentőségét már önmagában alátámasztja az a körülmény is, hogy annak megvalósítását az Európai Unió összesen 4,2 milliárd forinttal támogatja. Olyan horderejű projektet valósít meg tehát a Belügyminisztériummal való konzorciumi partnerségben a büntetés-végrehajtási szervezet, amelynek hatásai a program befejezését követően, hosszabb távon is kimutathatók lesznek.

A BÖRTÖNLELKÉSZI TEVÉKENYSÉG, VALLÁSGYAKORLÁS

A III. Országos Fogvatartotti Zarándoklaton, a Mátraverebély-Szentkúti Nemzeti Kegyhelyen 2018. június 13-án 16 bv. intézet 74 fogvatartottja vett részt. A program jelentős sajtóvilágosságot kapott, ami egyértelműen pozitív visszhangot adott az eseménynek.

2018-ban 5 bv. intézetben 96 fő fogvatartott részvételével került megrendezésre cursillós tanfolyam. A keresztény alapokra épülő komplex program hatékonyan járul hozzá az egyén morális fejlődéséhez, a fogvatartottak családi és társadalmi kapcsolatainak fejlesztéséhez és megerősítéséhez.

370
művészetterápiás
program valósult
meg 5 880
fogvatartott
bevonásával

A NEMZETI BŰNMEGELŐZÉSI TANÁCS PÁLYÁZATAI

A BvOP kiemelten kezeli a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia cselekvési tervében foglalt feladatok megvalósítását. Az elmúlt évben 370 művészetterápiás programot szerveztek a bv. intézetek a fogvatartottaknak, amelyekbe 5 880 főt vontak be.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács az elmúlt évekhez hasonlóan biztosítja a büntetés-végrehajtásban dolgozók számára a jobb agyféltekés rajztanfolyamokon való részvételt. A bv. intézetek 828 alkalommal szerveztek jobb agyféltekés rajztanfolyamot, amelyen összesen 943 fogvatartott vett részt.

A III. Országos Börtönszínházi Találkozó a fentiek jegyében került lebonyolításra 2018. augusztus 17-én a József Attila Színházban. Összesen 16 bv. intézet színjátszó társulata jelentkezett a megmérettetésre 150 fogvatartott részvételével. A legjobb előadásnak járó díjat a Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézetének és a Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet színjátszóinak közös csapata nyerte el a Kirág-lak című produkciójával.

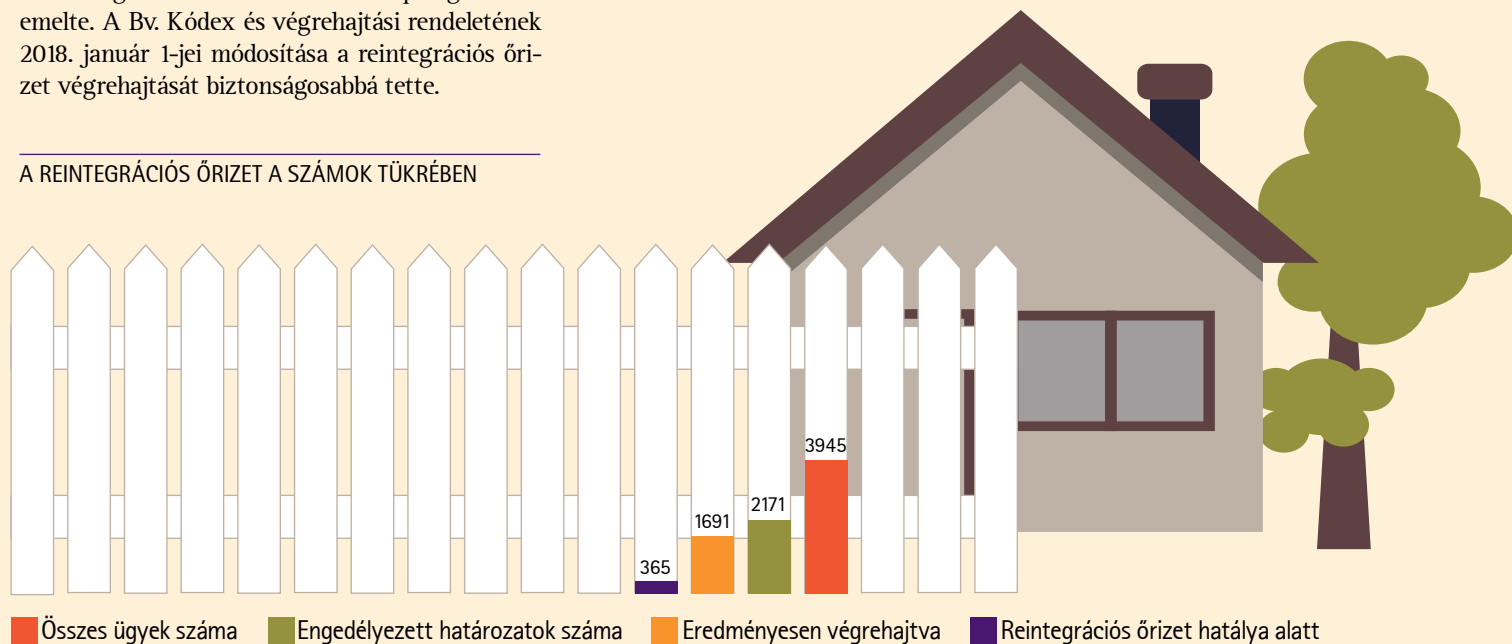
9 A reintegrációs őrizet jelentős mértékben hozzájárul a bv. intézetek zsúfoltságának csökkentéséhez.

REINTEGRÁCIÓS ŐRIZET

A reintegrációs őrizet jogintézményét a Bv. Kódex 2015. április 1-jei hatállyal vezette be. A jogintézmény alkalmazását követő pozitív tapasztalatok indokoltá tették a reintegrációs őrizet jogi szabályozásának felülvizsgálatát.

A hivatkozott törvény 2017. január 1-jei módosítása kiszélesítette a bevonható elítéltek körét, valamint a reintegrációs őrizetben tölthető időtartamot 6 hónapról 10 hónapra, a gondatlanságból elkövetett bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztést töltők esetében pedig 1 évre emelte. A Bv. Kódex és végrehajtási rendeletének 2018. január 1-jei módosítása a reintegrációs őrizet végrehajtását biztonságosabbá tette.

A REINTEGRÁCIÓS ŐRIZET A SZÁMOK TÜKRÉBEN

A jogintézmény bevezetése óta a 2018. évben az ügyek száma elérte a 3 945 esetszámot, az eredményesen végrehajtott ügyek száma 1 691-re nőtt.

2018. december 31-én 365 fő állt reintegrációs őrizet hatálya alatt, amely két kisebb bv. intézet létszámának felel meg.

A jogintézmény a reintegrációs célokon túlmenően a bv. intézetek telítettségének csökkentéséhez is hozzájárul.

A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI PÁRTFOGÓ FELÜGYELŐI TEVÉKENYSÉG

A bv. pártfogó felügyelet elsődleges célja a szabadult elítéltek életvitelének irányítása és ellenőrzése, amely magában foglalja a támogató funkciót is annak érdekében, hogy motivációjuk felkeltésével és fenntartásával visszavezessék a szabadultakat a munkaerőpiacra, továbbá normakövető, a többségi társadalom által elfogadott életmódot folytassanak a bűnismétlés kockázatának minimális szintre történő csökkentése által.

A pártfogó felügyelet végrehajtása és az utógondozás a bv. pártfogó felügyelői tevékenység legmarkánsabb része, ahol a kontroll és a támogató funkciók egyaránt megjelennek.

A szakértői vélemények az egyes eljárásokat (büntetés-félbeszakítás, reintegrációs őrizet, kegyelmi eljárások, fiatalok befogadása, társadalmi kötődés program, enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása) elrendelők munkáját segítik elő azzal, hogy bűnismétlési kockázatértékelésen alapuló háttérinformációkat nyújtanak a döntés megalapozásához. A szakértői vélemények készítése tekintetében is markáns emelkedés tapasztalható.

A pártfogó felügyelők 3 107 elítéltet készítettek fel a szabadulásukra (reintegrációs gondozás), különös figyelemmel a munkaerőpiaci integrációval kapcsolatos feladatok egyéni, illetve csoportfoglalkozások során történő megvalósítására.

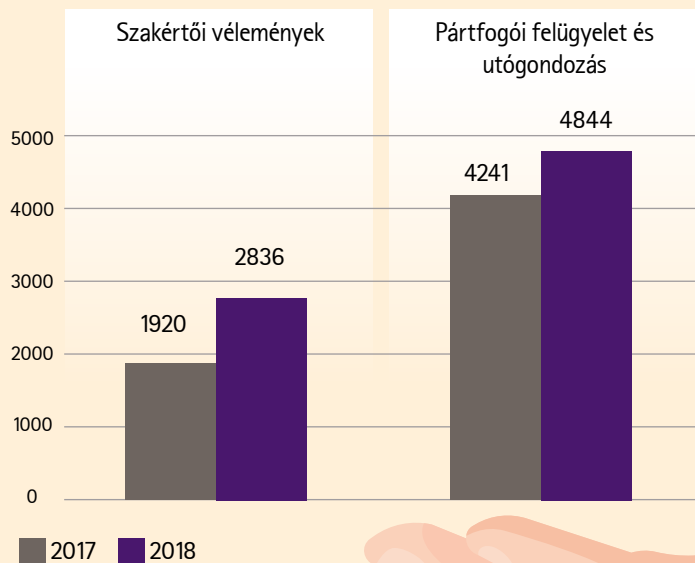
A bv. pártfogó felügyelők 4 844 fő pártfogó felügyeletét és utógondozását látták el, amely az elmúlt években közel azonos, mérsékelt emelkedő tendenciát mutat (2016: 5 036, 2017: 4 241).

Kiemelendők a munkaerő-piaci reintegráció tereén elért eredmények: a jelenleg pártfogó felügyelet alatt állók és utógondozottak 82%-a létesített munkaviszonyt bv. pártfogó felügyelői segítséggel.

Ebből az állami foglalkoztatási szervekkel folytatott hatékony együttműködés keretében az idei

évben már csak 566 főt (2017: 1 201) kellett bevonni közfoglalkozásba. Ennek pozitívuma abban rejlik, hogy a bv. pártfogó felügyelők a pártfogoltakat az elsődleges munkaerőpiacon sikeresen jelenítik meg munkavállalóként.

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI PÁRTFOGÓ FELÜGYELŐI TEVÉKENYSÉG A SZÁMOK TÜKRÉBEN (2017-2018)

A biztonság és a költséghatékonyság növelése a távtárgyalás bevezetésével

TÁVTÁRGYALÁS, TÁVMEGHALLGATÁS

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény az eddigi szabályozás kereteit kitágítva újraszabályozta az eljárási cselekmények telekommunikációs eszközök használatával történő lefolytatását, és mintegy alapvető eszközként határozta meg azokat, amelyeknek nem kivételes körülmények között, hanem a bíróságok mindennapi ügymenetében kell megjelenniük. A távmeghallgatás mint a büntetőeljárásban széles körben alkalmazni kívánt megoldás érdekében valamennyi bv. intézetben, 39 darab végpont létrehozásával (több objektumot működtetők esetében objektumként) kialakításra került egy távmeghallgató helyiség, ezekben már augusztus 1-jét követően 530 esetben került sor bírósági meghallgatásokra.

Az új megközelítésnek az a célja, hogy különböző helyszínek között az eljárásban részt vevő személyek teljes körű jelenléte is biztosítható legyen. A technikai eszköz alkalmazása esetén az eljárási cselekmény valójában két helyszínen, az

eljárási cselekmény kitűzött vagy hatóság által meghatározott helyszínén, és a távmeghallgatás alkalmazásával közvetlenül érintett személy tartózkodási helyeként szolgáló más helyiségben, illetve helyszínen zajlik. A tárgyalás, a személyes meghallgatás vagy a szemle kitűzött helyszínén önálló közvetítő készülék biztosítja, hogy a jelen lévő bíró, illetve bírósági titkár, valamint a tárgyalás kitűzött helyszínén tartózkodó eljárásban résztvevők követhessék az elkülönített helyiségben történeteket.

A módszer alkalmazása kapcsán ki kell emelni, hogy az hozzájárul a fogvatartás biztonságának és rendjének fenntartásához, tekintettel arra, hogy a tárgyalásra történő előállítások száma hosszú távon jelentősen csökkenni fog. Költséghatékony megoldást is jelent, mert a kör- és célszállításban érintett fogvatartotti létszám csökkenését eredményezi.

A Bv. Szervezet nem titkolt célja, hogy a jövőben még hangsúlyosabban jelenjen meg a társadalom előtt, jobban, hatékonyabban ismertesse meg azt a tevékenységet, amellyel hozzájárul az állampolgárok és az ország biztonságához. A távmeghallgatási rendszer telepítése, üzemeltetése ezen célkitűzés irányába hat, a Bv. Szervezet az évszázados hagyomány ápolása mellett a legmodernebb technológiát is sikerrel integrálja és alkalmazza az igazság védelmében.

A FOGVATARTÁSI KOCKÁZATOKAT CSÖKKENTŐ PROGRAMOK OKTATÁSA ÉS FEJLESZTÉSE

A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszert a bűntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény emelte be a hazai gyakorlatba. A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer két fő eleme az egyes fogvatartási kockázatok felmérése, valamint az azokra reagáló kockázatkezelő programok biztosítása.

Az érintett bv. intézetek állományából reintegrációs tisztek, illetve szociális segédelőadók részültek drogprevenációs, agresszivitáskezelő és az asszertivitást (önérvényesítést) fejlesztő programokkal kapcsolatos felkészítésben.

Az elítéltek programokba történő bevonása folyamatosan biztosított, ezen reintegrációs tevékenységben 414 fő elítélt volt érintett az év során.

9 Drogprevenációs, agresszivitáskezelő és az asszertivitást fejlesztő programok

